

ด่วนที่สุด

ที่ ปจ ๐๐๒๓.๔/ว ๖๕๕๕

ศาลากลางจังหวัดปราชินบุรี
ถนนสุรินทวงศ์ ปจ ๒๕๒๓๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้จุดไฟเผาตอซังข้าวหรือพืชไร่ต่างๆ และเผาป่า
ทำให้เกิดเหตุรำคาญ

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราชินบุรี และนายกเทศมนตรีเมืองปราชินบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๐๘๒๔

ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดปราชินบุรีได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่ากระทรวงมหาดไทย
แจ้งให้ทราบว่า ปัจจุบันสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ
อนามัยและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ประการหนึ่ง คือ
การเผาตอซังข้าวหรือพืชไร่ และการเผาป่าที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ หากปล่อยไว้จะเกิดผลกระทบอย่างร้ายแรง
แก่ประชาชนได้ จึงจำเป็น ต้องใช้มาตรการตามที่กฎหมายกำหนดในการควบคุมแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิด
ประสิทธิภาพ

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละออง
ขนาดเล็ก (PM 2.5) ที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของ
ประชาชน จึงขอให้จังหวัดดำเนินการเพื่อกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจง แนะนำ ทำความเข้าใจแก่ประชาชน ให้ตระหนักถึง
สถานการณ์และอันตรายของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันอย่างทั่วถึง

๒. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ ได้กำหนดให้การกระทำใดๆ ที่เป็นเหตุให้เกิดกลิ่น
แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดอันทำให้เสื่อมหรือ
อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้อง
ประสบกับเหตุดังกล่าวถือว่าเป็น “เหตุรำคาญ” ซึ่งการเผาตอซังข้าวหรือพืชไร่และการเผาป่าที่ทำให้เกิดฝุ่น
ละอองขนาดเล็ก เขม่า เถ้า อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบเหตุ
ถือเป็นการก่อเหตุรำคาญ โดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น
มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญได้ ดังนี้

(๑) ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่ของเอกชน
รวมทั้งมีอำนาจเข้าระงับเหตุรำคาญนั้นด้วย ตามมาตรา ๒๖

/ (๒) กรณีที่มีเหตุ...

(๒) กรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ เช่น ทำให้เกิดกลิ่น ฝุ่นละออง เขม่า หรือเถ้าในที่หรือทางสาธารณะจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้เป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อเหตุรำคาญดังกล่าวระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้นได้ภายในเวลาอันสมควร ถ้าเห็นสมควรเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถกำหนดในคำสั่งให้ผู้นั้นกระทำโดยวิธีใดๆ เพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญดังกล่าว หรือกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่ามีการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าว และเหตุรำคาญนั้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องเข้าไประงับเหตุรำคาญนั้น โดยจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก ซึ่งบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรืออาจก่อให้เกิดเหตุต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้เข้าไปดำเนินการ ตามมาตรา ๒๗

ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นข้างต้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๔

(๓) กรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่ของเอกชน เช่น การจุดไฟเผาตอซังข้าวฟ่างไร หรือเผาป่าในที่ดินของตน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ระงับเหตุรำคาญในเวลาอันสมควร และถ้าเห็นสมควรก็สามารถกำหนดวิธีการใดๆ ให้ผู้นั้นปฏิบัติเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้นได้ หรือกำหนดวิธีการป้องกันมิให้เหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าวเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถเข้าไประงับเหตุรำคาญนั้นได้ โดยอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก ทั้งนี้ ถ้าเหตุรำคาญเกิดจากการกระทำการละเลยหรือยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นก็ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นด้วย ตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ถ้าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่ของเอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจออกคำสั่งห้ามมิให้ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นได้ ตามมาตรา ๒๘ วรรคสาม

ผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นข้างต้น โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๔

(๔) กรณีเป็นเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริเวณนั้นเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ตามมาตรา ๒๘/๑

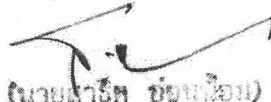
ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๔

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ เมื่อปรากฏเหตุรำคาญเกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้าง จนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน โดยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดไว้

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดปราจีนบุรีจึงขอให้อำเภอ
แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
(สิ่งที่ส่งมาด้วย Downloadได้ที่ www.pri.sarabnflow.net)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี
และเทศบาลเมืองปราจีนบุรีให้ถือปฏิบัติตามนัยดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายภาณุ วัฒนไชย)

ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทร./โทรสาร ๐ ๓๗๔๕ ๕๔๔๗

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

เรื่อง ขอประชาสัมพันธ์ข้อควรรู้เกี่ยวกับการเผาหญ้า ขยะ หรือสิ่งอื่นๆ ในที่ดินของตนเอง

.....
ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอมได้รับแจ้งจากอำเภอเมืองปราจีนบุรี ให้ทราบว่า ปัจจุบันสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของประชาชน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก

การกำจัดขยะมูลฝอย หญ้าหรือสิ่งอื่นไม่พึงประสงค์ใด ๆ ในที่ดินของตนเองนั้น ประชาชนส่วนมากมักนิยมใช้วิธีการจุดไฟเผา เพราะเป็นวิธีที่ได้ผลอย่างรวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อย โดยเฉพาะเกษตรกรเมื่อหมดฤดูการเพาะปลูกแล้ว ก็จะต้องทำการเผาฟางข้าว ต้นข้าวหรือซังข้าว หรือเศษไม้ใบหญ้า เพื่อเตรียมการทำการเพาะปลูกใหม่ในฤดูกาลต่อไป ซึ่งการกำจัดเศษซากพืชหรือขยะด้วยวิธีนี้ นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน ปัญหามลพิษทางอากาศจากค่าปริมาณฝุ่นละอองสูงเกินมาตรฐาน $\mu\text{m } 2.5$ ยังก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญกับเจ้าของที่ดินข้างเคียงเนื่องจากกลุ่มควันฝุ่นละอองจากซังข้าว และยังอาจก่อให้เกิดเพลิงไหม้ลุกลามไปยังที่ดินข้างเคียงอีกด้วย ซึ่งการกระทำเหล่านี้ มีกฎหมายกำหนดอัตราโทษไว้ตามระดับของความร้ายแรง แห่งการกระทำ ดังนี้

๑. หากการเผาหญ้า หรือขยะ หรือสิ่งอื่นใดในที่ดินของตนเองนั้น ยังไม่รุนแรงถึงขั้นที่อาจจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น กล่าวคือ ยังไม่ถึงขั้นที่น่ากลัวว่าไฟนั้นจะลุกลามไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของบุคคลอื่น เป็นแต่เพียงก่อให้เกิด กลิ่น แสง สี เสียง รังสี ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสิ้นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพแก่ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง เช่น มีฝุ่นควันลอยและเศษ ซังข้าวไปเข้าบ้านใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านได้รับความเดือดร้อนรำคาญ เช่นนี้ ตามกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามเป็นหนังสือให้เจ้าของที่ดินผู้เผาหยุดเผา หยุดการกระทำดังกล่าวได้ และยังสามารถกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันเหตุรำคาญที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ห้ามมิให้ทำการเผาอีกต่อไป และหากเจ้าของที่ดินผู้เผายังฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ก็จะมี ความผิดอาญา โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕, ๒๖, ๒๘, ๗๔)

๒. หากการเผาหญ้า หรือขยะ หรือสิ่งอื่นใดในที่ดินของตนเองนั้น มีความรุนแรงถึงขั้นที่ "น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เช่น จุดไฟเผาแล้วไม่ดูแล ปล่อยให้ไฟลุกลามจนเพื่อนบ้านต้องเรียกรถดับเพลิงมาดับไฟ เพราะไฟใกล้จะไหม้ถึงบ้านเพื่อนบ้าน เช่นนี้ เจ้าของที่ดินผู้เผาก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๒๐ ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท ทั้งนี้ โดยที่ไม่ต้องเกิดเพลิงไหม้หรือความเสียหายขึ้นจริง ๆ เลย เพียงแต่น่าจะเกิดก็เป็นความผิดตามมาตรา ๒๒๐ แล้ว และหากเกิดอันตรายขึ้นแก่ทรัพย์สินหรือบุคคลอื่นจริง ๆ ผู้กระทำก็ต้องรับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา ๒๑๘ หรือมาตรา ๒๒๔ แล้วแต่กรณี ซึ่งมีระวางโทษสูงที่สุดถึงประหารชีวิต ยกเว้นหากทรัพย์สินที่เกิดเพลิงไหม้หรืออาจจะเกิดเพลิงไหม้นั้น

/มีราคา...

มีราคาเล็กน้อย ผู้กระทำก็จะได้รับโทษเบาลงตามมาตรา ๒๒๓

๓. หากลักษณะการเผาหญ้า หรือขยะ หรือสิ่งอื่นใดในที่ดินของตนเองนั้น ผู้กระทำย่อมเล็งเห็นผลได้อยู่แล้วว่า ลักษณะการจุดไฟเผาของตนอาจก่อให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินของบุคคลอื่นได้อย่างแน่นอน เช่น จุดไฟในลักษณะที่ใกล้เคียงกับบ้านหรือทรัพย์สินของคนอื่นอย่างมาก ในช่วงที่ลมแรง เช่นนี้ ผู้กระทำผิดย่อมมีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินผู้อื่นโดยเจตนาเล็งเห็นผล ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๑๗ - ๒๑๘ แล้วแต่กรณี ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกขั้นสูงถึงประหารชีวิต

อนึ่ง การเผาในที่โล่งในพื้นที่เอกชน พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ข้างทางหรือถนน พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่เกษตรกรรม หากเกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ตามมาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑๘ อันได้แก่ ๑) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย ๒) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า ๓) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม ๔) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา ๕) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ ๖) เรือกลไฟหรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี ตามนัยมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ถ้าผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท และเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย หรือการกระทำโดยประมาทนั้นน่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ หากการกระทำความผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้นั้นต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย ในฐานความผิดละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางสาวนัชชา ชาวนา)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม